

PUBLIC ACCESS 2006 : 2

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet –

29 januari 2006

www.publicaccess.se

Innehåll

- *Ledare:* Presstödet är invandrarfientligt

television

- Svensk public service, men inte dansk, vill ta betalt för nedladdning
- BBC-program gratis för icke-kommersiell användning
- Ras för holländsk public service
- Nytt tv-direktiv kan dröja två år
- Ingen högupplöst tv i statens digitalnät
- Johnsonkoncernen bakom nytt produktionsbolag
- Disney tar död på reklam i barn-tv
- Livsmedelsjätte och mediegigant stäms för barnreklam
- OK att neka sändningstillstånd för lokal porr-tv

radio

- Myndighet utreder framtidens radio
- Kyrkor protesterar mot barnradio enbart i DAB
- Sveriges Radios kanaler behåller sin stora publik
- SR i tevenätet
- Nationell studentradio utmanar kommersiell radio i Norge
- Lokalradiostation tas över av rikstäckande reklamradio
- Satellitradion Sirius har nu 3.3 miljoner abonnenter

- Multicasting radiobolagens svar på satellitradion
- Hatradion ger problem för FN-insats i Elfenbenskusten
- Succéstart för SR:s podradio
- Portugal kvoterar in egen musik i radion
- Slovenien startar DAB-sändningar
- Dansk DAB byggs ut till full rikstäckning
- Försäljningsframgång för DAB i Danmark, men lite lyssnande
- Överdrivet om DAB-försäljning i Norge
- Finland öppnar för nya FM-radiostationer
- Dags för Stora Radiopriset 2006

radio & tv

- Slutbetänkande från Radio- och tv-lagsutredningen i vår
- Försämrad nyhetsbevakning i tv lyfter radion
- Japansk public service storstädar
- Långsam start för triple play

övrigt

- Världens minst informerade befolkning – mediekoncentrationen får skulden
- Statens stöd till kommersiell dagspress föreslås öka.
- Borgerliga: utred stöd till invandramedier även utanför dagspressområdet
- Sony storsatsar på systemkameror
- Dagens citat

Nyhetsbrevet utkommer under säsong två gånger per månad.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**

Redaktionsråd: **Lasse Svanberg, Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**

Teknik & Distribution: Ideosphere

Epost till redaktionen: news@publicaccess.se

Om abonnemang (300 kr/år) och annat läs mer på

www.publicaccess.se

ledare

Presstödet är invandrarfientligt

Pressutredningen föreslår att det statliga presstödet till den affärsdrivna dagspressen blir kvar och dessutom höjs med tio procent. De största enskilda bidragen går till den norska shipstedtkoncernens Svenska Dagbladet och till Skånska Dagbladet som tillhör det numera stenrika centerpartiet. Det rör sig om kompromisser vännar emellan. Här räddas också bl.a. s-tidningarna Dalademokraten och Värmlands Folkblad från nedläggning.

Utredningen har tagit väldigt lätt på de publicistiska behov och möjligheter hos den stora del av befolkningen, som har ett annat modersmål än svenska. Det var bl.a. en riktig plump att i betänkandet redovisa presstödsnämndens helt meningslösa och felaktiga utredning om minoritetsmedier. Detta indikerar att man inte tar invandrarnas behov på allvar. Och varför skulle man det? Den svenska dagspressens ägare, styrelser och journalister består nästan helt av infödda svenskar. Invandrarnas basmedier är emellertid inte de svenska papperstidningarna utan satellit-tv samt närradio och lokal kabel-tv. För att understödja en fri debatt för att främja yttrandefrihet och demokrati måste man ta invandrarnas egna medier på allvar. Detta kan vara särskilt viktigt eftersom många invandrare kommer från länder som saknar demokrati eller demokratiska traditioner.

Vi får se om kulturministern har modet att, liksom ifråga om DAB nyligen, sätta stopp för detta statsstöd, som är ett utmanande resursslöseri. Eller skall det bli en borgerlig regering som sätter stopp för stödet till rika för att istället ge till de fattiga. Presstödsfrågorna måste övervägas i ett bredare publicistisk sammanhang som naturligtvis inkluderar radio och tv i det civila samhället.

television

Svensk public service, men inte dansk, vill ta betalt för nedladdning

Sveriges Television vill kunna ta betalt för nedladdning av sina program. Teknisk utveckling har lett till ett mer individualiserat mediebruk som i sin tur innebär ökade kostnader. SVT hoppas att riksdagen senare i år ska fatta ett beslut som gör att programbolagets övriga verksamhet inte blir lidande. Sedan förra året finns SVT Öppet arkiv, där internetanvändare kan välja att titta på inslag ur SVT:s ca 250.000 timmar stora arkiv. Tjänsten är gratis, men omfattar i stort sett bara material som saknar musik, skådespelare och andra rättighetskomplicerande faktorer, d.v.s. mest nyheter och journalfilmer.

Arkivmaterialet går bara att streama i datorn, men nu vill SVT öppna det och andra program för nedladdning. – *Det är en viktig fråga för framtiden. Vi vill finnas där publiken finns, men nedladdning är en individualiserad tjänst som för med sig extra kostnader för bland annat distribution. Traditionell distribution kostar ju lika mycket oavsett om det är en eller nio miljoner tittare, men vid nedladdning ökar kostnaderna för varje person. Nu är det upp till staten att avgöra om vi ska få ta betalt för det, eller om det ska ingå i vår ordinarie verksamhetsbudget,* säger SVT:s programdirektör Leif Jakobsson.

Den parlamentariska public service-utredningen konstaterade bl.a. att det är viktigt att public service-företagens omfattande material görs allmänt tillgängligt. Men det kan inte förväntas att vara gratis utan att det ska vara förenat med "en särskild avgift som motsvarar merkostnaden för att göra det tillgängligt". Samtidigt noterade kommittén att allmänheten kan komma att tycka att det inte är rätt att betala en gång till för material som redan har betalats med tv-avgiften. Publicservice-propositionen väntas till riksdagen senast 23 mars. (Svenska Dagbladet)

Senast i mars kommer Danmarks Radio lansera en helt ny onlinetjänst, som ger tittarna ett urval av ca 50 olika tv-programserier – förutom nyhets- och aktualitetsprogram. *Nu bliver det lettere at finde indholdet, og samtidig øger vi kvaliteten, så den bliver op til en megabit i sekundet,* säger DR Interaktiv:s programchef Erik Henz Kjeldsen till Børsen. Tidigare har DR bara haft rättigheterna att lägga programserier som 'Krøniken' på nätet i högst 30 dagar. Hittills har TV-avisen laddats ned 450.000 gånger och Ørnen 350.000. Det finns också ett stort intresse för DR Undervisning på nätet. Det kommer även fortsättningsvis att vara gratis att nyttja DR:s utvidgade ondemand-tjänst till skillnad mot TV2 som tar betalt för en liknande tjänst. (TV-Nyt)

BBC-program gratis för icke-kommersiell användning

BBC öppnar sitt nyhetsarkiv på nätet för fri nedladdning – för dem som bor i Storbritannien.

Servicesen är unik och betyder att britterna får tillgång till runt 80 videofilmer och nyhetsinslag från historiska nyhetshändelser under de senaste 50 åren, som Mandelas frigivning, 11 september, Berlinmurens fall m.m.

Den som vill kan ladda ner och spara videoklippen, för egen bearbetning. Förbehållet är bland annat att de nedladdade filmerna inte får användas i kommersiella syften. Förutom att erbjuda materialet gratis uppmanar dessutom BBC besökarna att göra egna filmer. Den som vill är välkommen att skicka sin egen film baserad på arkivmaterialet, tillbaka till BBC, som kan komma att visa de mest intressanta bidragen. BBC erbjuder tjänsten för användande endast inom Storbritannien, av ekonomiska och upphovsrättsliga skäl. (Journalisten) BBC:s öppna arkiv: <http://www.bbc.co.uk/calc/news/>

Ras för holländsk public service

Tittarsiffrorna för de tre holländska public servicekanalerna har sjunkit mycket under 2005. Under september-december hade kanalerna 24,6 % av tittarna. 2004 hade man 29,5 %. Tittarraset, vars huvudorsak är den nya kommersiella kanalen Talpa TV, minskar de årliga reklamintäkterna för public service med €40 miljoner. Enligt en analytiker måste nu holländsk public service nu sluta med reklam och även överge sin speciella organisationsmodell. Detta kommer att kosta varje medborgare ca €10 per år. (De Telegraaf)

Nytt tv-direktiv kan dröja två år

EU-kommissionens förslag till nytt tv-direktiv öppnar för möjlighet till produktplacering i tv-program, fler reklamavbrott och ökad reklamtid. Tretton länder vill stoppa förslaget, däribland Sverige, som gärna ser ett gemensamt EU-ramverk, men att respektive land själva ska få ha egna bestämmelser för den egna marknaden. Dessutom vill regeringen att det inte ska vara möjligt att kringgå de svenska reklamreglerna genom att sända från ett annat land med liberalare reglering och huvudsakligen rikta sändningarna mot Sverige, som Kanal 5 och TV3 gör i dag. I maj ska förslaget diskuteras i ministerrådet. Efter det ska förslaget förankras i varje EU-land och beslut fattas i parlamentet. Hela ärendegången kan ta upp till två år, enligt Per Lager, Leif Pagrotskys politiskt sakkunniga i mediefrågor. (Dagens Media)

Ingen högupplöst tv i statens digitalnät

SVT-chefen Christina Jutterström har lovat att SVT skulle sända högupplöst tv från fotbolls-VM i Tyskland. Efter krav från USA och Japan, som har HDTV i såväl marknät som satellit och kabel, produceras alla 54 matcher med hd-teknik. I Sverige är det än så länge bara Canal Digital som sänder HDTV, men Viasat och kabelbolagen ligger i startgrupparna. Om någon vecka kommer nya boxar klara för Mpeg4-komprimering och Canal Digital börjar då gradera upp sina kunder. För Boxer blir då kapacitetsproblemet uppenbart. En kanal HDTV kräver en bandbredd på 12 Mbit/s. En hel mux har 20 Mbit/s.- *Inte ens om vi skulle släcka Barnkanalen och SVT24 får vi plats med hd-tv vid sidan av ettan och tvåan*, förklarar SVT:s tekniske direktör Håkan Öster. *Det beror på att våra regionala kanaler, textremsor med tal, 5.1-ljud och andra interaktiva tjänster tar så mycket plats. - Det är inga problem att distribuera HDTV via kabel, satellit eller ip-nät förutsatt att vi kommer överens med operatörerna. Men i Boxers fall kanske det går att sända över några enstaka sändare.* I dag har de flesta digital-tv-kunder boxar med Mpeg2-standard. De får bättre bild vid sändningar med Mpeg4, men inte alls samma kvalitet som de nya hd-tv-boxarna ger. SVT är pionjärer på HDTV. Redan för 15 år sedan visade SVT och Teracom hd-tv i digitalt marknät på en mäsia i Amsterdam i det senare nedlagda Divineprojektet. Det vore en ödets ironi om alla konkurrenter utom marknätet kan vara med när HDTV på allvar slår igenom med Zlatans hjälp. (Resume)

Johnsonkoncernen bakom nytt produktionsbolag

Svenska Filmbolaget är ett nytt produktionsbolag finansierat av Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse. Inriktningen kommer att bli dokumentärer, samhällsprogram och kulturprogram, enligt Karl Olov Larsson, tidigare vd för MTG-ägda produktionsbolaget Modern TV. Produktionsbolaget ska producera för alla tv-kanaler. Aktierna i Svenska Filmbolaget ägs av Axess Publishing AB, som i sin tur ägs av Johnson-stiftelsen. Stiftelsens kapital säkras av investeringsbolaget Nordstjernen - en av investerarna till veckomagasinet Fokus som kom med sitt första nummer i början på december. (Dagens Media)

Disney tar död på reklam i barn-tv

Disney Channel har närmast sopat sina barn-tv-konkurrenter av banan i Norge och vunnit kampen om tittarna 3-11 år. Men eftersom Disney Channel samtidigt inte säljer reklam har de fått stora kommersiella konsekvenser på en marknad som omsätter flera tiotals miljoner kr. De stora förlorarna är Fox

Kids eller Jetix som tidigare hade ledande position i Norge, men nu klarar de inte längre av att leverera tillräckligt bra kampanjer riktade mot barn säger Jarle O. Thalberg på mediebyråen Carat. Reklam riktad mot barn är liksom i Sverige förbjuden i Norge, men så länge sändningar sker från London går detta.

TV3 möter både konkurrensen från satellittv-kanalene, men också från starkare barne-tv-satsinger fra NRK og TV 2. TV3 økte derfor prisene veldig for jul, säger Thalberg. Har Disney Channel nesten ødelagt dette markedet? – De har i hvert fall gjort markedet mye vanskeligere, og i enkelte måneder har det blitt veldig trangt i døren, säger Thalberg. Orsaken till att Disney Channel inte vill sälja reklam trots man också sänder från London, är enligt Disney Channel Scandinavias marknadschef, Elisabeth Thomassen, att Disney Channel helt enkelt inte vill. I Norge har Disney Channel en marknadsandel på 8,7 procent dubbelt så mycket Jetix och TNT/ Cartoon Networks. Nickelodeon har endast 0,7 procent. (Kampanje.no)

Livsmedelsjätte och mediegi-gant stäms för barnreklam

En grupp konsumentaktivister och föräldrar har meddelat livsmedelsjätten Kellogg och medieföretaget Viacom att de planerar att stämma företagen för deras marknadsföring av mat för barn. Center for Science in the Public Interest, Center for a Commercial-Free Childhood and fyra föräldrar i Massachusetts anklagar företagen för att marknadsföra mat med "dålig näringskvalitet" med tecknade figurer som SpongeBob och SquarePants i barnkanalen Nickelodeon. Man tar inte ställning till själva produkterna utan den vilseledande reklamen. Man begär i enlighet Massachusetts Consumer Protection Act \$25 för varje gång ett barn under åtta ser en näringsmässigt dålig produkt i Nickelodeon eller annan Viacomägd kanal. Eller helt enkelt ser ett Kelloggspaket med en Nickelodeonfigur. CSPI säger att avsikten inte är att få ekonomisk ersättning utan att få ett domstolsförläggande mot sådan här marknadsföring. (Wall Street Journal)

OK att neka sändningstillstånd för lokal porr-tv

Radio- och tv-nämnden kan gott anvisa ansökningar från lokala tv-stationer som vill sända pornografi menar kontorchef Lars M. Banke i Kulturministeriet. Ordföranden i nämnden advokat Christian Scherfig har tidigare sagt att man inte kan neka sådana tv-stationer tillstånd eftersom programutbudet på en lokal station skall enligt reglerna ha en "alsidig karakter". Kontroversen började med

klagomål till nämnden om att Kanal København och TV23 hade sänt porr på förmiddagen. Banke säger att Danmarks Radio är förpliktigad att vara allsidig utan att det har betytt att man måste sända även porr. (TV-Nyt)

radio

Myndighet utreder framtidens radio

Regeringen har givit Radio- och TV-verket i uppdrag att utifrån ett brett perspektiv följa utvecklingen av tekniker för digital distribution av ljudradio och ta fram underlag för en löpande bedömning av olika tekniker. *Dagens beslut visar att regeringen tar frågan om den framtida distributionen av radio på stort allvar* säger medieminister Leif Pagrotsky.

Uppdraget ska utföras i dialog med SR, SVT och UR, övriga företag och organisationer inom radio- och TV-branschen som reklamradion och närradion, berörda myndigheter och andra relevanta aktörer. Radio- och TV-verket ska slutligt redovisa sitt uppdrag senast 30 juni 2008. Delrapporter lämnas senast 30 juni 2006 och senast 30 juni 2007. Bakgrunden till regeringens beslut är den skrivelse om digital distribution av radio som regeringen lämnade till riksdagen 20 december 2005.

I skrivelsen konstateras att flera tekniska lösningar finns eller håller på att utvecklas för digital distribution av ljudradio. Samtidigt som regeringen säger nej till en fortsatt SR-utveckling DAB avser den att noga följa utvecklingen när det gäller den digitala distributionen av radio.

Kyrkor protesterar mot barnradio enbart i DAB

Danmarks Radio har i många år sänt barnprogram på olika radiokanaler och på skilda tider, men nu har DR bestämt att sluta sända för barn på FM för att i stället satsa mer för barn enbart på DAB. Men det kan ju inte vara DR obekant, menar organisationen KLF Kirke & Medier att DAB inte fungerar ännu och det endast är 5 % av hushållen som har en DAB-mottagare. Barn har lika mycket rätt till ett bra medieutbud som vuxna menar KLF. Vuxna måste förmedla detta och när barn inte lyssnar mycket på radio är det troligen för barnen inte vet om var och när det som är spännande sänds. Därför vill KLF Kirke & Medier också om DR tar barn på allvar så måste man också satsa på marknadsföring. (Radio-Nyt)

Sveriges Radios kanaler behåller sin stora publik

Radiolyssnandet i Sverige är fortsatt högt och – SR har nästan 4 miljoner lyssnare en genomsnittlig dag. Lyssnandet på såväl P2, P3 och P4 visar en svagt positiv trend och P1 har en oförändrad publiknivå. Allt fler använder också webben för att lyssna på SR. Det visar den senaste lyssnarmätningen från RUAB (Radioundersökningar AB). Trots en ökad konkurrens om människors tid så står sig radion som ett av de mest använda massmedierna. Fyra av fem svenskar lyssnar på radio en genomsnittlig dag. Av lyssnartiden har SR 63 procents marknadsandel, medan den kommersiella radions andel är 30,3 och närradions andel 2,5 procent. Lyssnandet på SR utgör alltså ungefär två tredjedelar av det totala radiolyssnandet. SR:s ställning hos publiken präglas av stabilitet. Lyssnandet fjärde kvartalet 2005 är på ungefär samma nivå som för ett år sedan.

P1-lyssnandet ligger stabilt på 11,6 procent, precis samma nivå som i föregående mätning och -0,1 jämfört med år tillbaka. Lyssnandet ökar lördagsöndag och P1 förstärker också sin ställning som största radiokanal i Stockholm ytterligare. Lyssnandet på P2 ökar något igen och har nu en daglig räckvidd på 1,9 procent (+0,2). Den positiva trenden kan också avläsas i att veckoräckvidden för P2 ökat till 12,6 procent. P3 ökar jämfört med föregående mätning (+0,4) och når nu varje dag 11,1 procent i hela befolkningen, vilket är samma publiknivå som för ett år sedan. Kanalen ökar sin publik framförallt bland unga vuxna 20-34 år. P4 fortsätter att försvara positionen som den överlägset största radiokanalen i landet med 34,7 procent av befolkning som lyssnare varje dag. P4 ökar till och med sin publik något (+0,6) jämfört med föregående år. En stor del av ökningen gäller P4-lyssnandet på helgerna. Bland lyssnare över 35 år har P4 en daglig räckvidd på hela 48,5 procent. De regionala P4-kanaler som har störst räckvidd i sina respektive områden är P4 Jämtland (46,8 procent), P4 Gotland (46,5 procent) och P4 Dalarna (46,4 procent).

Lyssnandet på radio via webben ökar stadigt. Under en vecka lyssnar 12,6 procent på radio via webben. SR har nu drygt 570.000 veckolyssnare på webben eller 7,4 procent av befolkningen, en ökning med 1,9 procentenheter på ett år. P3 är den kanal som har flest webblyssnare (3,6 procent), följt av P4 (2,7 procent). Av de kanaler som endast sänds via webben /DAB har P3 Star störst publik (1,2 procent per vecka).

SR i tevenätet

Det digitala mark-tv-nätet är redan i drift och kan därmed bli först med nationella digitala sändningar av Sveriges Radios fyra radiokanaler: P1, P2, P3 och P4. - *Sveriges Radio har startat en diskussion med Sveriges Television om hur digitalradio kan sändas via digital-tv*, säger Peter Örn, vd i SR. - DAB är en äldre digitalradiostandard. Den klarar till exempel inte sändningar med högkvalitativt 5.1-ljud som används i moderna hemmabioanläggningar. Cirka 1,2 miljoner svenska hushåll har redan sådana. Det digitala mark-tv-nätet baseras på en modern standard som faktiskt är gjord för att även sända digitalradio, inklusive 5.1-ljud för hemmabio. Det betyder att svenska hushåll med digital-tv-box redan har en mottagare för digitalradio. SVT har i dag sändningsöverskapacitet som kan hyras ut. SVT har en samlad kapacitet på 22 Mbit/s för tv-sändningar i det digitala mark-tv-nätet och det går att hyra ut några Mbit/s till SR. - *Sveriges Radio skulle kunna nå ut med digitalradio till 99,8 procent av Sveriges befolkning genom samverkan med SVT*, säger Jan-Olof Gurinder, SVT, som deltar i den nya arbetsgrupp SR startat.

Men det digitala mark-tv-nätet är inte avsett för portabel och mobil radiomottagning och därför behövs även ett digitalt nät som på sikt kan ersätta dagens analoga fm-nät. - *DAB-spåret är stängt. Vi måste titta på andra alternativ. Digitalradiotekniken DRM och IBOC samt mobil-tv DVB-H är möjliga*, säger Magnus Ahxner, Teracom, som i vår ska åka till USA för att titta på amerikanska IBOC (Computer Sweden).

Nationell studentradio utmanar kommersiell radio i Norge

Studentradio har funnits i etern sedan närradio startade i Norge, men det har i stort sett varit ett lokalt fenomen. Nu samlar studentradion sina resurser och lanserar en rikstäckande version via nätet. Det är studentradiostationerna i Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Halden, Volda och Molde som går samman om att sända dygnet runt utan reklam. Den nya kanalen säger sig vilja vara Norges bredaste musikkanal och lyssnarna utlovas också debatter, program om film, vetenskap, litteratur, kultur och samhällsfrågor liksom även humor och underhållning. Det sägs bli ett tydligt alternativ till det alltmer kommersialiserade och strömlinjeformade radiolandskapet. (Radionytt.no)

Lokalradiostation tas över av rikstäckande reklamradio

SBS Radio köper radiostationen HIT FM i Växjö och tar in stationen i Mix Megapols nätverk, enligt ett

pressmeddelande från SBS Radio. *Nu känns det som ett naturligt steg att sälja, till starka ägare, för att vi ska kunna utvecklas vidare. Det glädjer oss att det just är SBS Radio som köper och att vi får Mix Megapol till staden,* säger Johan Milton på HIT FM. HIT FM sänder i Växjö på en PLR-frekvens, men också delvis på närradiofrekvensen.

Satellitradion Sirius har nu 3.3 miljoner abonnenter

Sirius Satellite Radio har ökat sin abonnentstock i USA med 190% under 2005 och hade vid årets slut 3.316.560 abonnenter. *Satellite radio is very hot and is continuing on pace to be one of the fastest growing products in consumer electronics history. The industry has over 9 million subscribers today and added nearly 5 million new subscribers in 2005,* säger Mel Karmazin, vd Sirius.

Multicasting radiobolagens svar på satellitradion

De stora radiobolagen i USA är nu på offensiven mot satellitradion. Med den nya tekniken "multicasting" som gör att man kan klämma in 2-3 radiostationer på en FM-frekvens som tidigare rymde endast en. Problemet är dock att lyssnare måste skaffa nya digitala mottagare. Clear Channel har startat med 10 nya stationer genom multicasting i New York and San Francisco och kommer att göra en större drive senare. CBS Radio satsar också på multicasting på flera radiomarknader. Totalt kommer mer än 250 multicast digitala radiostationer att bli tillgängliga på 28 större radiomarknader meddelar HD Radio Alliance. (Wall Street Journal)

Hatradion ger problem för FN-insats i Elfenbenskusten

Radiostationer på Elfenbenskusten uppmanar lyssnarna att bevåpna sig och anfälla FN-personal, vilket också sker, säger FN som vill att regeringen skall stoppa dessa sändningar. Detta sker samtidigt som en del medlemmar i säkerhetsrådet säger att det är dags för att införa sanktioner mot regeringen i Abidjan och de rebeller som förhindrar fredsprocessen. (Radio Netherlands)

Succéstart för SR:s podradio

Drygt 1,3 miljoner nedladdade program under 2005. SR:s försök med podradio inleddes i maj förra året. I slutet av 2005 fanns 28 olika programrubriker på SR:s sajt för prenumeration och nedladdning. *Många av programmen har blivit tillgängliga först under senhösten så därför känns det mycket bra att vi nådde långt över en miljon nedladdningar under första året,* säger Mats Åkerlund, chef för SR Nya Medier.

Sveriges Radio har startat radiokanalen SR Mozart

På 250-årsdagen av Wolfgang Amadeus Mozart 27 januari startade SR en webradiokanal som dygnet runt till 8 december skall sända enbart Mozart (MediaScan/Sweden Calling DXers)

Portugal kvoterar in egen musik i radion

Staten försöker lyfta fram inhemsk musik genom att tvinga radiostationer att sända minst en fjärdedel portugisiska artister. Stationer som bryter mot denna nya lag, kommer att kunna få böta upp till 50.000 euro. Utländsk pop och rock dominerar etern i detta land som är mest känt för sin egen blues – fadon. 2005 sändes endast sju procent portugisisk musik i radion. Åtgärden, som fått brett stöd i parlamentet, ses som ett försvar av den egna musikindustrin liksom av landets identitet inom EU. Motståndare säger att åtgärden kan göra att lyssnare försvinner och att reklamintäkter minskar. Istället för kvoter borde staten ha gett finansiellt stöd till landets musikindustri. Problemen ligger i produktion och kvalitet samt dålig marknadsföring säger kritiker.(Reuters)

Slovenien startar DAB-sändningar

Det brittiska företaget RadioScape kommer att leverera det första DAB-radiosystemet i Slovenien som startar i februari. Avsikten är att på DAB parallellt med FM sända de fyra viktigaste radiokanalerna. Antennsystemet installeras på 1740 meters höjd i Kravec nära huvudstaden Ljubljana. Härifrån når man ett område på 1.600 kvadratkilometer och en halv miljon potentiella lyssnare.

Dansk DAB byggs ut till full rikstäckning

DR står i dagarna i begrepp att sluta ett nytt DAB-avtal med Broadcast Services Danmark uppger tidningen Jyllands Posten. Avtalet innebär att de danska DAB-näten fram till 2007 skall utökas med ytterligare 20 sändarstationer vilket beräknas ge i princip "full befolkningsstäckning". Idag har man ca 80% befolkningsstäckning på de två danska muxarna.

Försäljningsframgång för DAB i Danmark, men lite lyssnande

DAB Danmark meddelar att det har sålts totalt 140.000 DAB-mottagare i Danmark. Det finns därmed 309.000 danskar som bor i DAB-hushåll. Men lyssningen på DAB speglas inte direkt genom dessa försäljningssiffror eftersom mottagarna också i de flesta fall också är FM-mottagare. De tre stora DAB-kanalerna DR Soft, DR Boogie och DR Rock samlade tillsammans endast 0,6 procent av det totala radiolyssnandet sista kvartalet 2005. Dessa kanaler

kan också höras som närradio. DR Klassisk, som hade 1 % av all radiolyssning, sänds i stora delar av landet även på kabelnäten. (Radio-Nyt)

Överdrivet om DAB-försäljning i Norge

Digitalradioutredningen i Norge och organisationen DAB Danmark säger att försäljningen av DAB-mottagare går långt bättre än förväntat. Dagens Näringsliv avslöjar dock att upp emot hälften av de mottagare som förra året importerades har köpts av aktörerna själva och getts bort till anställda, affärskontakter och använts som priser. Telenors dotterbolag Norkring, som driver DAB-nätet, har exempelvis köpt 12.000 DAB-mottagare som har getts till de anställda i julkapp. En importör säger att företaget sålts minst ett par hundra mottagare till NRK. (Radio-Nyt)

Finland öppnar för nya FM-radiostationer

Kommunikationsministeriet har nu öppnat för ansökningar om femårstillstånd för analog radio (FM) såväl nationellt som regionalt/lokalt som skall gälla fr.o.m. 2007 då den nya frekvensplanen blir giltig. Såväl ansökningsformulär som frekvensplan finns tillgängligt på www.mintc.fi/svenska

Dags för Stora Radiopriset 2006

Radioakademien är ett forum för all svensk radio: public service, reklamradion och närradio. Radioakademins styrelse utser som vanligt vinnarna till hederspris och specialpris. Men i övrigt innehåller 2006 års tävlan om bästa radio flera nyheter: Allmänheten utser Årets Radioröst och ett nytt jurysystem införs. En stor jury på ca 60 kompetenta radioälskare bedömer bidragen i alla övriga kategorier.

Priserna delas ut den 30 mars vid Stora Radiogalan på Fryshuset i Stockholm. Galan direktsänds förstas radio. - Alla är nu välkomna att sända in tävlingsbidrag – program som sänts under 2005 - oavsett om man är anställd vid radioföretag, frilansare eller privatperson. Bidragen skall vara Radioakademien tillhanda senast 3 februari 2005.

Mer info [lena.liden@sr.se](mailto:lina.liden@sr.se), eller telefon 08-7844495, 070-6499001 eller besök <http://www.radioakademien.org>

radio & television

Slutbetänkande från Radio- och tv-lagsutredningen i vår

Regeringen har förlängt Radio- och tv-lags-

utredningens uppdrag till 30 april 2006. Utredningen fick sina första direktiv 2000 och har lämnat fem delbetänkanden. I anslutning till slutbetänkandet arbetar man nu med återstående sju frågor. Av dessa berör fem uteslutande television:

- ✓ Förslag som gör att samma regler kan tillämpas på samtliga tv-sändningar från ett programföretag, oberoende av om sändningarna sker på ett sätt som kräver tillstånd eller på något annat sätt.
- ✓ Förslag till de ändringar i lagstiftningen som behövs för att Sverige skall kunna ratificera Europarådets konvention om gränsöverskridande television.
- ✓ Behovet av lagändringar för att förbättra tillgängligheten till tv-program för personer med funktionshinder.
- ✓ Analys av hur de lokala icke-kommersiella tv-sändningarna (öppna kanaler och liknande) påverkas av digitaliseringen och om förutsättningarna för sådana sändningar kan förbättras genom lagstiftning. Dessutom behandlas frågan om verksamhetens benämning "lokala kabelsändarföretag".
- ✓ På eget initiativ övervägs också ett regelverk ifråga om tv-sändningar till mobila mottagare bl.a. i mobiltelefon.

Slutligen två frågor som berör såväl radio som tv-området:

- ✓ Om det mot bakgrund av Sveriges medlemskap i EU bör göras någon ändring av bestämmelserna om vilka skyldigheter att sända myndighetsmeddelanden som kan åläggas programföretagen.
- ✓ Föreslå mer kraftfulla åtgärder om ett programföretag vid upprepade tillfällen och på liknande sätt bryter mot villkor för innehållet i sändningarna.

Försämrad nyhetsbevakning i tv lyfter radion

Minskad kvalitet i tv-bolagens nyhetsprogram ger fördelar för icke-kommersiella National Public Radio (NPR) i USA. Många tv-journalister säger att de har tröttnat på att konsumentinriktade "news-you-can-use" tar allt större plats på bekostnad av tyngre nyhetsbevakning som utland och politik. I takt med detta ger arbetsgivarna tv-bolagen nyhetsjournalisterna allt mindre prioritet. NPR, som har en seriös nyhetsbevakning (liknande svenska P1), ökade sin publik från 22 miljoner 2004 till 25,3 år 2005. (Wall Street Journal)

Japanisk public service storstädar

NHK, världens största public servicebolag grundat 1926, kommer nu att inleda ett stort besparingsprogram som bl.a. innebär att personalstyrkan skärs ned med 10 procent - 1.200 jobb - under tre år. Syftet är bl.a. att modernisera organisationen och återbygga allmänhetens förtroende efter försörjningskandalerna som började 2004. Bland övriga åtgärder kan nämnas att minskning av antalet avdelningar på huvudkontoret, ökad rekrytering av externa ledningsresurser, återgång till NHK:s tidigare starka ställning inom bl.a. nyheter, katastrofberedskap och regional bevakning. NHK skall fortsättningsvis stå självständigt från staten, men bli mer öppet för insyn. (Asia-Pacific Broadcasting Union)

Övrigt

Långsam start för triple play

Trots massiva reklaminsatser har endast 65.000 svenskar nappat på triple play-erbjudanden sedan Telia Sonera, Com Hem och Bredbandsbolaget började sälja kombinationen tv, bredband och telefoni i ett för cirka ett år sedan. *Att det tar tid för triple play att vinna mark beror på dels på en naturlig tröghet inför nya tekniska lösningar. Men också på att många inte har teknisk möjlighet att byta, eller helt enkelt har en bekväm lösning som det är, tror Marie Nilsson, vd på Mediavision. Trögast går det för ip-tv, som för både Telia och Bredbandsbolaget är det senaste tillskottet i triple play-portföljen. Com Hem, med sin grund som kabel-tv-distributör, är det bolag som lyckats locka störst andel av sina kunder att köpa alla tre tjänsterna. Telia Sonera har på ett år endast lyckats locka cirka 20.000 av sina över 5 miljoner kunder att köpa ip-tv-tjänsten. Ett villkor för att få köpa tv-tjänsten är att du även är bredbandskund hos Telia. - Först måste du komma över tröskeln att vara bredbandskund. Om du dessutom bor i ett Com Hem-anslutet hus och har kabel-tv som fortsätter funka efter den analoga nedsläckningen är incitamentet väldigt lågt att gå över till en ip-tv-tjänst, säger Marie Nilsson.*

En undersökning från Mediavision från i våras visade att det inte är något fel på intresset för triple play. 60 procent av de tillfrågade internetuppkopplade hushållen svarade att de ville ha telefoni, bredband och tv från samma leverantör. *Under andra halvåret 2005 såg vi en klar förändring i inställning när det gäller ip-telefoni och ip-tv. Folk insåg att det är en fungerande teknik som kan lita på, säger Bredbandsbolagets vd Peder Ramel. Han tror ändå inte på någon explo-*

sionsartad kundtillväxt 2006, utan att det blir ungefär som förra året.

Telia tappar samtidigt också marknadsandelar både inom fast telefoni och Internet, visar färsk siffror från Post- och telestyrelsen. Räddningen kan bli så kallad *quadruple play*, där även mobiltelefonin plockas in i kommunikationspaketet. På ett seminarium nyligen sa Telia Soneras produktledning att ett fast pris för all privat kommunikation kan vara en möjlig lösning inom några år. Även Bredbandsbolaget ser möjligheter i att plocka in mobilerbjudanden när ägaren Telenor nu köpt Vodafone med en marknadsandel på 14 procent på den svenska privatmarknaden. Den hårda konkurrensen om kunderna tvingar aktörerna att bli allt aggressivare i sin marknadsföring. Totalt lade Telia, Com Hem och Bredbandsbolaget 724 milj kr brutto på medier 2005, enligt Sifo Reklammatningar. (N24 Näringsliv)

Världens minst informerade befolkning – Mediekoncentrationen får skulden

I USA styr fem gigantiska mediekoncerner radio, tv, 80 % av tidningarna, all utomhusreklam och det mesta innehållet på Internet. Och det finns inte längre några förpliktelser att tjäna det offentliga intresset. Bolagens enda ansvar är mot sina aktieägare och detta lever de inte upp till genom att berätta om svåra, tråkiga nyheter som upplevs obehagliga. Detta innebär att amerikanerna idag är det bäst underhållna och det minst informerade folket i världen. De flesta amerikaner vet mer om Brad Pitt och Jennifer Aniston än om global uppvärmning och kriget i Irak. Det konstaterar Robert F. Kennedy Jr. vid besök i Danmark i en intervju i tidningen Børsen.

Problemet i vårt land är att vår demokrati har blivit urvattnad. Pengarna styr den politiska processen och de kommer ofta från de verksamheter som bl.a. förorenar miljön. Men det största problemet är att de amerikanska medierna befinner sig i stort förfall. Han säger att Ronald Reagan 1988 avskaffade den lagstiftning som bl.a. skulle förhindra att medierna konsoliderade sig och utvecklades till konglomerat.

"Demokrati behöver en informerad allmänhet", fastslår Kennedy. International Policy Institute på University of Maryland har nyligen undersökt hur det står till med kunskapsnivåerna. Kennedy säger att *70 procent av dem som röstade på Bush tror att Saddam Hussein stod bakom angreppet på World Trade Center och att det fanns massförstörelsevapen. 65 % tror att Bush stödjer Kyotoprotokollet och förespråkar stränga miljökrav. Vi talar om människor som har FOX och*

MSNBC som sina huvudsakliga nyhetskällor. Robert F. Kennedy Jr. (52) är jurist och son till f.d. justitieminister Robert F. Kennedy, som mördades 1968. (TV-Nyt)

Statens stöd till kommersiell dagspress föreslås öka.

Även nättidningar kan få stöd

Presskommittén 2004 har överlämnat sitt slutbetänkande Mångfald och räckvidd till statsrådet Leif Pagrotsky. Kommitténs bedömning är att dagspressen under överblickbar framtid kommer att vara det massmedium som mest heltäckande kan tillgodose medborgarnas behov av information, granskning och opinionsbildning. Staten bör fortsätta att genom direkta och indirekta stödåtgärder främja mångfald och räckvidd på dagstidningsmarknaden. Huvuddelen av de resurser som kan avsättas för driftsstöd bör liksom tidigare fördelas till regionala och riksspridda hög- och medelfrekventa dagstidningar, men kommittén anser samtidigt att särskilda insatser bör vidtas för att underlätta etablering, drift och utveckling av lågfrekventa dagstidningar och dagstidningar som riktas till invandrare och nationella minoriteter. Dagstidningarna bör även fortsättningsvis komma i åtnjutande av en reducerad mervärdesskatt.

Bland de övriga förslag kommittén lämnat märks ett tidsbegränsat stöd för att stimulera dagstidningsföretag att inleda elektronisk distribution av dagstidningar som ett alternativ till tryckta dagstidningar samt en ny jämningsregel för driftsstödsberättigade dagstidningar vars abonnerade upplaga helt eller delvis distribueras på elektronisk väg. Driftstödet räknas upp för alla tidningar utom storstadstidningar. Tidningar som shipstedtägda Svenska Dagbladet och centerns Skånska Dagbladet får i stället sina driftstöd sänkta med 4,5 miljoner kr. SvD får i dag ett driftsstöd på 65,5 miljoner kr. Totalt blir det årliga statsstödet till den privatägda dagspressen 550 miljoner kr.

I reservationer av Birgit Friggebo (fp) och Mats Johansson (m), vill man att det selektiva direktstödet till svensk dagspress av principiella skäl bör avvecklas. *Det kan ske genom en successiv nedtrappning av driftstödet under kommande mandatperiod, samtidigt som reklamskatten avskaffas. Det är inte statens uppgift att med cirka en halv miljard per år av skattemedel gynna vissa privata medieföretag på andras bekostnad. Att täcka kostnaderna för privatägd medieproduktion bör på en högkommersiell konkurrensmarknad vara en angelägenhet mellan producent och konsument.*

I en mediavärld med en allt snabbare förändringstakt har de ursprungliga motiven för detta snedvridande producentstöd passerats; det som skulle fungera som hjälp till självhjälp för omställning under en övergångsperiod har istället blivit ett permanent förlusttäckningsbidrag som ändå inte kunnat hindra nedläggning av tidningar som saknat marknadsförutsättningar.

<http://www.regeringen.se/sb/d/6293/a/56735>

Borgerliga: utred stöd till invandrarmedier även utanför dagspressområdet

Angående stöd till medier inriktade på etniska minoriteter anser Birgit Friggebo (fp) och Mats Johansson (m) reservanter i presstödsutredningen att området med tanke på den snabba medieutvecklingen förtjänar ett bredare grepp än att begränsas till enbart dagspressområdet och därför borde bli föremål för fortsatt utredning i syfte att finna nya former.

Sony storsatsar på systemkameror

Konica Minolta helt drar sig ur både kameratillverkning och marknaden för fotoprodukter. Företaget har sedan i somras ett samarbetsavtal med Sony kring kamerautveckling och i samband med Konica Minoltas utgång från marknaden tar Sony över delar av kameraenheten. Sony är världens näst största kameratillverkare efter Canon, men bolaget har inga produkter i systemkamerasegmentet. Bland systemkamerorna dominerar fortfarande traditionella tillverkare som Canon, Nikon, Pentax och Olympus. Deras objektiva redan finns hos fotograferna, vilket underlättat användarnas övergång från analoga till digitala kamerahus. Sony har aldrig sålt systemkameror och har ingen bas av sålda objektiva att vila på, något som ändras i och med affären med Konica Minolta.

Sony planerar att lansera sin första systemkamera till sommaren. Den baseras på Konica Minoltas Maxxum/Dynax-modeller, till vilka det finns mer än 16 miljoner sålda objektiva. Sony säger sig ha flera fördelar gentemot konkurrenterna bl.a. möjligheten att i det egna företaget tillverka billiga kretsar till bildsensorer, lcd-skärmar och batterier. (Computer Sweden)

Dagens citat

Television is a new medium. It's called a medium because nothing is well-done.

(Fred Allen, i radioprogrammet The Big Show, 1950)